

YÖK

mesleğimizi yok etmek istiyor

mesleğimize sahip çıkıyoruz

Bilindiği gibi, 29 Nisan 1992 tarihinde kabul edilen 3795 sayılı “Bazı Lise, Okul ve Fakülte Mezunlarına Unvan Verilmesi Hakkında Kanun”un 3. madde, 1. fıkra, e bendinde, **“Teknik öğretmen unvanını kazananlar için ilgili teknik eğitim fakültelerince düzenlenecek en fazla iki yarı yıl süreli tamamlama programlarını başarıyla bitirenlere dallarında ‘mühendis’ unvanı verilir.”** denilerek, Teknik Eğitim Fakültesi mezunlarına mühendislik yolu açıldı.

Türk Mühendis ve Mimarı Odaları Birliği, bu Yasa’nın 4. maddesine dayanılarak Yükseköğretim Kurulu’nca (YÖK) çıkarılan “Teknik Öğretmenler İçin Düzenlenecek Mühendislik Programlarının Uygulama Esas ve Usulleri Yönetmeliği”nin iptali istemiyle Danıştay’a dava açtı. Ayrıca TMMOB, açtığı bu davada, sözü edilen Yönetmeliğin dayanağını oluşturan 3795 sayılı Yasa’nın 3. maddesinin (e) bendinin Anayasa’ya aykırı olduğunu ileri sürdü. Danıştay 8. Dairesi, TMMOB’nin bu iddiasını ciddi bularak ilgili Kanun hükmünün iptali için Anayasa Mahkemesi’ne başvurdu. Ancak Anayasa Mahkemesi, 25 Ocak 1994 tarih ve 1993/25 E. – 1994/2 K. sayılı kararı ile Danıştay’ın bu başvurusunu **oyçokluğu** ile reddetti.

7 Ağustos 2003 tarihinde de, “Teknik Öğretmenler İçin Düzenlenecek Mühendislik Programlarının Uygulama Esas ve Usulleri Yönetmeliği” yeniden yayımlandı.

Daha sonra 2010 yılında Teknik Eğitim Fakültelerinin Teknoloji Fakültelerine dönüştürülmesiyle mezunlarının mühendis olmasının yolu açıldı. TMMOB tarafından bu işlemlerin iptali için de davalar açılmış olup bu davalar henüz sonuçlanmamıştır.

İnşaat Mühendisleri Odası, 1992 yılında 3795 sayılı Yasa’nın kabul edilmesiyle başlayan, 2010 yılında Teknoloji Fakültelerinin açılmasıyla devam eden ve bugün, Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) web sitesinde “Teknik Öğretmenler için Mühendislik Tamamlama Programı Başlıyor” şeklinde duyuru yapılması ve ÖSYM web sitesinde “Teknik Öğretmenler İçin Mühendislik Tamamlama Programları Giriş Sınavı’nın 21 Temmuz 2013’te yapılacağı”nın ilan edilmesi ile ete kemiğe bürünen sürecin bir bütün olarak, inşaat mühendisliği mesleğinin itibarsızlaştırılmasına, öneminin azaltılmasına, niteliğinin tartışılır hale getirilmesine dönük olduğunu düşünmekte ve karşı çıkmaktadır.

TMMOB ve İMO Teknik Eğitim Fakültesi mezunlarına mühendislik unvanı verilmesi ve Teknoloji Fakültelerinin açılması konusuna ve doğuracağı olası sorunlara her zaman duyarlı yaklaşmış, yasal yollara başvurmuş, mesleğin ve meslektaşlarının hakkını korumaya çalışmıştır.

“İMO, ‘Teknik Öğretmenler için Mühendislik Tamamlama Programı’nın inşaat mühendisliği mesleğinin itibarsızlaştırılmasına, öneminin azaltılmasına, niteliğinin tartışılır hale getirilmesine dönük olduğunu düşünmekte ve karşı çıkmaktadır.”

Teknik öğretmenlere mühendislik yolu açılıyor

İşsiz mühendisler çoğalacak

19 Nisan 2013 tarihinde toplanan Üniversitelerarası Kurul'dan, Teknik Eğitim Fakültesi mezunlarının mühendis unvanı almasını sağlayacak düzenlemenin uygulanması doğrultusunda görüş çıktı. Konuyla ilgili olarak Üniversitelerarası Kurul'dan çıkan görüş YÖK'te değerlendirilecek ve Teknik Eğitim Fakültesi mezunlarının mühendis olabilmek için hangi fark derslerini alacağı ve tamamlama programlarının ayrıntıları netleşecek. Konu, YÖK Genel Kurulu'na gidecek, uygulamaya ilişkin usul ve esaslar belli olacak.

Şu an YÖK'ten resmi bir açıklama yapılmasa da, 13 Mart 2013'te Teknik Eğitim Fakültesi mezunlarıyla "Başkanla yüz yüze" toplantısında bir araya gelen YÖK Başkanı Gökhan Çetinsaya, "Teknik Öğretmenler için Mühendislik Tamamlama" konusuyla ilgili katılımcıları bilgilendirdi. YÖK Başkanı Çetinsaya toplantıda, konu ile ilgili komisyon çalışmalarının tamamlanmak üzere olduğunu, 19 Nisan'da gerçekleştirilecek olan Üniversitelerarası Kurul toplantısından çıkacak görüş doğrultusunda çalışmaların nihayete erdirileceğini ifade etti.

Hatırlanacağı üzere; 29 Nisan 1992 tarihinde kabul edilen 3795 sayılı "Bazı Lise, Okul ve Fakülte Mezunlarına Unvan Verilmesi Hakkında Kanun"un 3. madde, 1. fıkrası, e bendinde, "Teknik öğretmen unvanını kazananlar için ilgili teknik eğitim fakültelerince düzenlenecek en fazla iki yıl süreli tamamlama programlarını başarıyla bitirenler dallarında 'mühendis' unvanı verilir." denilerek, Teknik Eğitim Fakültesi mezunlarına mühendislik yolu açıldı. Ancak bu zaman zarfında uygulamaya alınmayan Kanun hükümlerinin, bugün uygulanmasını manidar bulduğumuzu belirtmek isteriz.

İnşaat Mühendisleri Odası, 1992 yılında 3795 sayılı Yasa'nın kabul edilmesiyle başlayan, 2010 yılında Teknoloji Fakültelerinin açılmasıyla devam eden ve bugün Teknik Eğitim Fakültesi mezunlarına mühendislik unvanı verilmesi uygulamasıyla görünür hale geçen sürecin bir bütün olarak, inşaat mühendisliği mesleğinin itibarsızlaştırılması, öneminin azaltılması, niteliğini tartışılır hale getirilmesi niyetinin bir başka tezahürü olduğunu düşünmekte ve karşı çıkmaktadır.

Asıl olarak teknik öğretmen yetiştirmek amacıyla kurulan ve müfredatı buna uygun düzenlenen Teknik Eğitim Fakültelerinin, mühendislik eğitimi veren fakültelerle bir ve aynıymış gibi değerlendirilmesi meslek eğitimi felsefesine aykırı olacaktır. Eğitim fakültelerinin nitelik ve amacı farklı, mühendislik fakültelerinin ise çok daha farklıdır.

Mühendislik formasyonu öğretilen formüllerden ibaret değildir. Mühendislik muhakemesi için 4 yıllık eğitim süreci bile yetersiz görülürken, ilave ders alınarak mühendislik unvanı dağıtılması bilimsel gerçekliğe sığmaz ve toplumu kandırmaktan öteye geçmez.

Kaldı ki, inşaat mühendisliği eğitiminin içinde bulunduğu sorunlar kamuoyunun malumudur. Popülist bir yaklaşımla her ile bir üniversite açıldığı ve hemen her üniversitede mühendislik eğitimi verildiği bilinmektedir. Okullarda fiziki ve teknik altyapı eksikliği bulunmaktadır, birkaç fakülte hariç, eğitim, liseden bozma binalarda verilmektedir. Bir öğretim üyesine düşen öğrenci sayısı eğitimin niteliğini düşürecek oranda çoktur. İnşaat mühendisliği eğitimi veren pek çok okulda laboratuvar ya yoktur ya da yetersizdir. Uygulamalı eğitim ve araştırmalar için yeterince kaynak ayrılmamaktadır. Mevcut eğitim müfredatı ve uygulaması mühendislik biliminin gerekleriyle, farklı mesleki disiplinlerle etkileşiminin teorik çerçevesiyle, gelişmiş teknolojiyle uyumlu değildir. Ülkemizin gerçek ihtiyaçlarını karşılamaktan uzaktır. Bu şartlarda mezun olan genç mühendislerin mesleki yeterlilikleri ve gelişmişliklerinin tartışılmalı olacağı açıktır ki, meslek içi eğitim ağırlıkla ancak Meslek Odalarının olanakları çerçevesinde uygulanabilmektedir.

İstihdam olanakları ile mühendislik fakültelerinin kapasitesi arasında inanılmaz bir uçurum bulunmaktadır. Bunun ne anlama geldiği ise açıktır: Mühendisler arasında işsizlik oranı, dallar arasında farklılıklar arz etse de, ortalama yüzde 25 civarındadır. İşsizlik, düşük ücretler, sağlıksız çalışma koşulları ve güvencesizlik mühendisliğin adeta "kaderi" olmuştur. Mesleki etik ve yetkinlik temel sorunlar arasındadır.

Mühendislik eğitimi ve istihdam olanakları bağlamında gerçek bu iken, bir de Teknik Eğitim Fakültelerinden mezun olanları, iki yarı yıl gibi "hızlandırılmış" eğitime tabi tutarak mühendis ilan etmek teknik hizmetlerin niteliğinin daha da düşmesine neden olacaktır.

Bütün bilimsel ve teknik veriler Teknik Eğitim Fakültelerinde uygulanan programın mühendislik için yeterli olmadığını ortaya koymaktadır. Mühendislik eğitiminin ve mühendislik mesleğinin sorunlarının, teknik öğretmenleri "mühendisleştirerek", mühendislerin sayısını artırarak çözülmesi mümkün değildir. Bu yolla sorun çözülmeyecek, yeni sorunlar açığa çıkacaktır.

Şu noktaya vurgu yapılmalıdır: Her meslek değerlidir; her mesleğin kendi dinamiği, dengesi ve gelişme seyri bulunmaktadır. Her mesleğin üretim sürecindeki önemi tartışılmazdır. Bu bağlamda, teknik eğitim veren fakültelerin müfredatının kendi mesleki alanının ihtiyacını karşılayacak özellikler içeriyor olması ne kadar doğalsa, mühendislik fakültelerinin müfredatının mühendislik mesleğinin gerek ve ihtiyaçlarını gözetenek hazırladığı da o oranda gerçektir.

Teknik Eğitim Fakültesi mezunlarının sorunları olduğu bilinmektedir. Ancak bu sorunlar, onları mühendis ilan ederek değil, üretim sürecini yeniden düzenleyerek, ara eleman ya da teknik elemanları hukuki statüye kavuşturarak, üretim sürecindeki önemlerini görünür kılarak aşılabılır.

İnşaat Mühendisleri Odası, YÖK'ü, mühendislik mesleğinin önemini, kendine has özelliklerini ve mesleki-bilimsel esasları gözeten bir yerden, bir kez daha düşünmeye, konu ile ilgili Meslek Odalarının görüş ve yaklaşımlarını almaya, ülke gerçeklerini görmeye çağırılmaktadır.

Mühendis, Mimar, Şehir plancısı milletvekillerine mektup

Bilindiği gibi, 29 Nisan 1992 tarihinde kabul edilen 3795 sayılı "Bazı Lise, Okul ve Fakülte Mezunlarına Unvan Verilmesi Hakkında Kanun"un 3. madde, 1. fıkrası, e bendinde, "Teknik öğretmen unvanını kazananlar için ilgili teknik eğitim fakültelerince düzenlenecek en fazla iki yarı yıl süreli tamamlama programlarını başarıyla bitirenlere dallarında 'mühendis' unvanı verilir." denilerek, Teknik Eğitim Fakültesi mezunlarına mühendislik yolu açıldı.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, bu Yasa'nın 4. maddesine dayanılarak Yükseköğretim Kurulu'nca (YÖK) çıkarılan "Teknik Öğretmenler İçin Düzenlenecek Mühendislik Programlarının Uygulama Esas ve Usulleri Yönetmeliği"nin iptali istemiyle 1992 yılında Danıştay'a dava açtı. Ayrıca TMMOB, açtığı bu davada, sözü edilen Yönetmeliğin dayanağını oluşturan 3795 sayılı Yasa'nın 3. maddesinin (e) bendinin Anayasa'ya aykırı olduğunu ileri sürdü. Danıştay 8. Dairesi, TMMOB'nin bu iddiasını ciddi bularak ilgili Yasa hükmünün iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurdu. Ancak Anayasa Mahkemesi, Danıştay'ın bu başvurusunu oyçokluğu ile reddetti.

TMMOB ve bağlı Odaları, 1992 yılında 3795 sayılı Yasa'nın kabul edilmesiyle başlayan ve bugün "Teknik Öğretmenler İçin Mühendislik Tamamlama Programları Giriş Sınavı'nın 21 Temmuz 2013 tarihinde yapılacağını ilan edilmesiyle devam eden sürecin bir bütün olarak, mühendislik mesleğinin itibarsızlaştırılmasına, öneminin azaltılmasına, niteliğinin tartışılır hale getirilmesine yol açacağını düşünmekte ve karşı çıkmaktadır.

Takdir edersiniz ki, asıl olarak teknik öğretmen yetiştirmek amacıyla kurulan ve müfredatı buna uygun düzenlenen Teknik Eğitim Fakültelerinin, mühendislik eğitimi veren fakültelerle bir ve aynıymış gibi değerlendirilmesi mesleki eğitim felsefesine aykırıdır.

Mühendislik formasyonunun sadece öğretilen formüllerden ibaret olmadığını sizler çok iyi bilmektesiniz. Mühendislik muhakemesi için 4 yıllık eğitim süreci bile yetersiz görülürken, ilave ders ve güne sıkıştırılan sınavla mühendislik unvanı verilmesinin bilimsel-mesleki gerçeklikle örtüşmesi mümkün değildir. Teknik Eğitim Fakültesi mezunlarını, iki yarı yıl gibi "hızlandırılmış" eğitime tabi tutarak mühendis ilan etmek mesleki nitelik kaybına neden olacaktır. Kaldı ki, Teknik Eğitim Fakültelerinde uygulanan programın mühendislik için yeterli olmadığını bilmektedir.

Elbette her meslek değerlidir; her mesleğin kendi dinamiği, dengesi ve gelişme seyri bulunmaktadır. Teknik eğitim veren fakültelerin müfredatının kendi meslek alanının ihtiyacını karşılayacak özellikler içeriyor olması ne kadar doğalsa, mühendislik fakültelerinin müfredatının mühendislik mesleğinin gerek ve ihtiyaçlarını gözetenek hazırladığı da o oranda gerçektir.

TMMOB ve bağlı Odaları, 20 yıldır gündeme getirilmeyen bu konunun bugün uygulamaya alınmasını manidar bulmaktadır. TBMM üyesi meslektaşlarını sürece dahil olmaya, konuya müdahale etmeye, mühendislik eğitiminin ve mesleğimizin önemini azaltan ve değersizleştiren uygulamalara karşı çıkmaya, meslektaşlarına destek vermeye çağırılmaktadır.

Teknik Öğretmenlerin İşsizlik Sorununu, “Mühendis” Unvanı Verme Yoluyla Geçirtmeyi Amaçlayan ve Mühendis, Mimar İşsizliğini Artıracak Olan

“Teknik Öğretmenler İçin Mühendislik Tamamlama Programları Giriş Sınavı” İptal Edilmelidir

Günümüzde uygulanan neoliberal politikalar, tüm üretim ve hizmet süreçlerinde temel bir yeri bulunan mühendislik, mimarlık eğitimi ve uygulamalarını sistemli bir şekilde etkilemektedir. Bilim, teknoloji, araştırma-geliştirme, yenilik, sanayi, tarım, enerji, maden, çevre, imar-yapı, kent ve bağlantılı alanların temel dinamik gücü olması gereken mühendislikte bu nedenle açık bir gerileme söz konusudur.

“Plansız bir şekilde çok sayıda donanımsız üniversite, fakülte açmak, çok sayıda niteliksiz mühendis yetiştirmek ve teknik öğretmenlere mühendis unvanı verilmesine yönelik uygulama, karar ve hazırlıklardan vazgeçilmeli, mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı öğretiminin planlamasında TMMOB ve bağlı Odaları mutlaka yer almalıdır.

Eğitim-öğretim alanındaki genel yönelim, üniversite sayıları yanı sıra mühendislik fakülte ve bölüm sayılarında da olağan dışı bir artışa yol açmış, nitelikli işgücü olan mühendislik bir “maliyet” unsuru olarak görülüp daha fazla ucuz emek sömürsüne tabi kılınmıştır. İşsiz mühendis sayısı böylece artmakta, meslektaşlarımız esnek, güvencesiz, düşük ücretle çalışma ile meslek dışı alanlarda çalışmaya zorlanmaktadır.

Bu gelişmelere bağlı olarak, meslek alanlarımızı ve mühendislik öğretimi doğrudan etkileyen birçok düzenleme de gündeme gelmektedir. “Teknik öğretmen” yetiştiren programlara tabi olanlara ek bir eğitimin ardından mühendislikle eş düzeyde “iş güvenliği uzmanlığı” unvanı verilmesi söz konusudur. Yapı Denetimi Yasasında yapılmak istenen son değişikliklerle, birçok olumsuzluk yanı sıra şantiye şefi mimar ya da mühendislerin yardımcı olarak görev yapması gereken tekniker, teknisyen ve teknik öğretmenlere “şantiye şefi” olma ve teknik elemanların mimarlık, mühendislik projeleri hazırlamalarına olanak sağlanması da gündeme gelecektir.

Teknoloji Fakülteleri ve “uzaktan eğitim” gibi mühendislik öğretimi ve uygulamalarının temelini aşındıran düzenlemelerin ardından şimdi de teknik öğretmenlere “mühendis” unvanı verilmesi söz konusudur. İktidar, bir yandan tüm eğitim sistemini özelleştirmeye dönük politika kapsamında teknik eğitimin değerini yok sayarak işverenlere bırakmaya hazırlanırken teknik öğretmenlerin işsizlik sorununu, onlara da mühendis unvanı vererek, mühendislik mesleğine tahvil etmekte, günübirlik, geçici ve aldatıcı bir yönetime başvurmaktadır.

Bu konunun geçmişi şöyledir: 29.04.1992 tarihinde kabul edilen 3795 sayılı “Bazı Lise, Okul ve Fakülte Mezunlarına Unvan Verilmesi Hakkında Kanun”un 3. madde, 1. fıkra, e bendinde, “Teknik öğretmen unvanını kazananlar için ilgili teknik eğitim fakültelerince düzenlenecek en fazla iki yıl süreli tamamlama programlarını başarıyla bitirenlere dallarında ‘mühendis’ unvanı verilir” denilerek, Teknik Eğitim Fakültesi mezunlarına mühendislik yolu açılmıştı. 07.08.2003 tarihinde de “Teknik Öğretmenler İçin Düzenlenecek Mühendislik Programlarının Uygulama Esas ve Usulleri Yönetmeliği” yayımlanarak mevzuat tamamlanmış, ancak bugüne kadar geçen zaman zarfında uygulamaya alınmayan yasa hükümlerinin bugün uygulanmasını manidar bulduğumuzu belirtmek isteriz.

TMMOB ve Odalarımız, 1992 yılında 3795 sayılı Yasa’nın kabul edilmesiyle başlayan, 2010 yılında Teknoloji Fakülteleri’nin açılmasıyla devam eden ve bugün “Teknik Eğitim Fakültesi mezunlarına mühendislik unvanı verilmesi” uygulamasıyla görünür hale gelen sürecin bir bütün olarak mühendis-

lik, mimarlık mesleklerinin itibarsızlaştırılması, öneminin azaltılması, niteliğinin tartışılır hale getirilmesinin bir başka tezahürü olduğunu düşünmektedir.

Asıl olarak teknik öğretmen yetiştirmek amacıyla kurulan ve müfredatı buna uygun düzenlenen Teknik Eğitim Fakülteleri'nin, mühendislik eğitimi veren fakültelerle bir ve aynıymış gibi değerlendirilmesi, meslek eğitimi felsefesine aykırıdır. Eğitim fakülteleri ile mühendislik fakültelerinin nitelik ve amaçlarının birbirinden çok farklı olduğu gözlemlenmektedir.

Bilinmelidir ki, mühendislik formasyonu öğretilen formüllerden ibaret değildir. Mühendislik muhakemesi için 4 yıllık eğitim süreci bile yetersiz görülürken, ilave ders alınarak mühendislik unvanı dağıtılması bilimsel gerçekliğe sığmaz ve toplumu kandırmaktan öteye geçemez.

Aldatmacı bir yaklaşımla her ile bir üniversite açıldığı ve hemen her üniversitede mühendislik eğitimi verildiği bilinmektedir. Okullarda fiziki ve teknik altyapı eksikliği bulunmaktadır, birkaç fakülte hariç eğitim liseden bozma binalarda verilmektedir. Bir öğretim üyesine düşen öğrenci sayısı eğitimin niteliğini düşürecek oranda çoktur. Mühendislik, mimarlık öğretimi verilen pek çok okulda laboratuvar ya yoktur ya da yetersizdir. Uygulamalı eğitim ve araştırmalar için yeterince kaynak ayrılmamaktadır. Mevcut eğitim müfredatı ve uygulaması mühendislik biliminin gerekleriyle, farklı mesleki disiplinlerle etkileşiminin teorik çerçevesiyle, gelişmiş teknolojiyle uyumlu değildir. Ülkemizin gerçek ihtiyaçlarını karşılamaktan uzaktır. Bu şartlarda mezun olan genç mühendislerin mesleki yeterlilikleri ve gelişmişliklerinin tartışılması olacağı açıktır ki, meslek içi eğitim ağırlıkla ancak Meslek Odalarının olanakları çerçevesinde uygulanabilmektedir.

Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi'nin (ÖSYM) 07.06.2013 tarihli "Teknik Öğretmenler İçin Mühendislik Tamamlama Programları Giriş Sınavı (2013-Mühendislik Tamamlama): Başvuru İşlemleri ve Örnek Sorular"ı incelendiğinde mühendislik, mimarlık ve üniversite sınavları bir yana, ortaokul öğrencilerine bile haksızlık edecek kadar basit, seviye belirleme sınavlarının da altında kalacak kolaylıkta sorularla "mühendislik unvanı" dağıtılacağı görülmektedir.

Farklı mühendislik disiplinlerine yönelik ayrı sınavlar yapılmaması, tüm mühendisliklerin aynı "torba sınav" içinde değerlendirilmeye kalkılması da bilimsel açıdan itirazımızı haklı kılan diğer bir nedendir.

Yükseköğretim Kurulu (YÖK)'ün bu konudaki duyurusu, iktidara yakın gazeteler aracılığıyla konjonktürel olarak ideolojik-siyasi bir çarpıtma içerisinde "28 Şubat'ın rövanş"ı olarak da sunulmaktadır. Meslek liselerine yönelik üniversite sınavlarına giriş konusundaki kısıtlama ayrı bir konu olmakla birlikte; şimdi "28 Şubat mağduriyetinin giderilmesi" olarak sunulan sınava olanak sağlayan düzenlemenin 1992 yılından beri zaten yürürlükte olduğunu hatırlatmak isteriz.

Mevcut koşullarda 1992 yılından beri yürürlükte olan "Teknik Öğretmenler İçin Düzenlenecek Mühendislik Programlarının Uygulama Esas ve Usulleri Yönetmeliği" kapsamında Üniversitelere-rası Kurul tarafından ilgili mühendislik fakültelerine hazırlanan

“Asıl olarak teknik öğretmen yetiştirmek amacıyla kurulan ve müfredatı buna uygun düzenlenen Teknik Eğitim Fakülteleri'nin, mühendislik eğitimi veren fakültelerle bir ve aynıymış gibi değerlendirilmesi, meslek eğitimi felsefesine aykırıdır.

yeterlilik sınavından 100 üzerinden en az 50 alanların puanlarına göre kontenjan dahilinde 2 yarı dönemlik tamamlama mühendislik programına girmeleri öngörülmektedir. Ancak bu sınavları bugüne kadar kazanabilen aday yüzler basamağıyla sınırlıdır ve bugün ortaokul seviyesinde sorularla 72 bin teknik öğretmene unvan dağıtılmaya kalkılmaktadır. Bu uygulama açıkça eğitimde eşitsizlik ve adaletsizliktir.

Bu unvan dağıtımı uygulaması, bırakalım bilimi, mühendisleri, mimarları, bırakalım üniversiteye hazırlanan öğrencileri, SBS'ye girmiş ortaokul öğrencilerine de büyük bir haksızlıktır.

Bu haksızlığı teknik öğretmenlerin içine itildikleri işsizlik sorunuyla kabul edilebilir hale getirmek de mümkün değildir. Bilindiği üzere ülkemizde işsizlik ve eğitimli işgücü işsizliği çok ciddi bir sorundur. Teknik Eğitim Fakültelerini kapatarak teknik öğretmenlerin istihdam alanlarını yok eden siyasal iktidar, teknik öğretmenler nezdinde yarattığı mağduriyeti yeni mağduriyetler yaratarak güya “çözmeye” kalkmaktadır. Bunu mühendis ve mimarların kabul etmesini beklemek, bilimsel ve teknik olarak da, kamu yararı ve çalışanların hakları açısından da akıl dışıdır.

Yine mevcut yönetmeliğe göre 2 yarı dönemi kapsayacak olan tamamlama eğitiminin Teknik Eğitim Fakültelerinde verilmesi gerekmektedir. Ama iktidar ve YÖK bu fakülteleri kapattıklarını sanırsız unutmamıştır. Ortada bu eğitimi verecek kurum dahi bulunmamaktadır.

Bugüne kadar üniversite mezunlarının “sınıf öğretmeni” olmasına ya da belli bir temel bilim alanında eğitim görmüş olanların kendi dallarında branş öğretmeni olmasına; tamamlayıcı olarak “pedagojik eğitim” görmeleri koşuluyla olanak tanınmıştır. Bu tür uygulamalar bile eleştirilmekle birlikte “öğretmen açığı” nedeniyle kamu nezdinde kabul görmüştür. Ancak ülkemizde mühendislik, mimarlık mesleklerinde herhangi bir açık söz konusu değildir, hatta gereksinim fazlası fakülte ve bölüm bulunduğu halde böylesi bir uygulamaya başvurulmaktadır.

Mesleki eğitimin öneminden çokça söz edilen bir ortamda mesleki eğitimi yok etmekle kalmayıp, mühendislik mesleğinin de içini boşaltmaya dönük bir uygulama yürürlüğe konulmak istenmektedir. En son 2009 yılında öğrenci alan Teknik Eğitim Fakültelerinin taban puanları ile Mühendislik Fakültelerinin taban puanları karşılaştırılırsa yapılan haksızlığın boyutu açıkça ortaya çıkmaktadır.

İstihdam olanakları ile mühendislik fakültelerinin kapasitesi arasında inanılmaz bir uçurum bulunmaktadır. Bunun ne anlama geldiği ise açıktır: Mühendisler arasında işsizlik oranı, dallar arasında farklılıklar arz etse de, ortalama yüzde 25 civarındadır. İşsizlik, düşük ücretler, sağlıksız çalışma koşulları ve güvencesizlik mühendisliğin adeta “kaderi” olmuştur. Mesleki etik ve yetkinlik temel sorunlar arasındadır.

Mühendislik eğitimi ve istihdam olanakları bağlamında gerçek bu iken, bir de Teknik Eğitim Fakültelerinden mezun olanları, iki yarı yıl gibi “hızlandırılmış” eğitime tabi tutarak mühendis ilan etmek teknik hizmetlerin niteliğinin daha da düşmesine neden olacaktır.

Bütün bilimsel ve teknik veriler Teknik Eğitim Fakültelerinde uygulanan programın mühendislik için yeterli olmadığını ortaya koymaktadır. Mühendislik eğitiminin ve mühendislik mesleğinin sorunlarının, teknik öğretmenleri “mühendisleştirerek”, mühendislerin sayısını artırarak çözülmesi mümkün değildir. Bu yolla sorun çözülmeyecek, yeni sorunlar açığa çıkacaktır. Bu durum, yatırım ve nitelikli işgücü istihdamı zaten zayıf olan mühendislik sanayilerinde kaos oluşturacak, mühendis, mimar işsizliğini ve mühendislik-mimarlık uygulamalarındaki niteliksel düşüşü artıracak, toplumsal yaşamda birçok acı sonuca da yol açacaktır.

Bilimsel, teknik, akademik göstergeler, mesleki ve teknik eğitim fakültelerinde uygulanan programın, mühendislik unvanı elde etmek için yeterli olmadığını ortaya koymaktadır. Teknik öğretmenlerin unvanlarının değiştirilmesiyle mühendis olunamayacağı bilimsel bir gerçektir. Mühendislik özel bir eğitimi gerektirir ve yama niteliğindeki programlarla yapılamaz. Mühendislik, tasarım, plan ve program gibi temel unsurlar aracılığıyla üretim ile hizmet sürecinin bütününe yöneliktir. Teknik

öğretmenlik ise tasarım, plan ve program boyutlarını içermez ve üretim veya hizmet sürecinin belirli an veya parçaları üzerinde yoğunlaşır. Kısaca mühendislik ile teknik öğretmenlik, üretim sürecinin bütününde birlikte iş yapmakla birlikte farklı formasyonlara sahiptir.

Ayrıca şu noktaya özellikle vurgu yapmak isteriz: Her meslek değerlidir; her mesleğin kendi dinamiği, dengesi ve gelişme seyri bulunmaktadır. Her mesleğin üretim sürecindeki önemi tartışılmazdır. Bu bağlamda, teknik eğitim veren fakültelerin müfredatının kendi mesleki alanının ihtiyacını karşılayacak özellikler içeriyor olması ne kadar doğalsa, mühendislik fakültelerinin müfredatının mühendislik mesleğinin gereklerini gözetererek hazırlandığı da o oranda gerçektir.

Teknik Eğitim Fakültesi mezunlarının sorunları olduğu bilinmektedir. Ancak bu sorunlar, onları mühendis ilan ederek değil, üretim sürecini yeniden düzenleyerek, ara eleman ya da teknik elemanları hukuki statüye kavuşturarak, üretim sürecindeki önemlerini görünür kılarak aşılabılır.

Plansız bir şekilde çok sayıda donanımsız üniversite, fakülte açmak, çok sayıda niteliksiz mühendis yetiştirmek ve teknik öğretmenlere mühendis unvanı verilmesine yönelik uygulama, karar ve hazırlıklardan vazgeçilmeli, mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı öğretiminin planlamasında TMMOB ve bağlı Odaları mutlaka yer almalıdır.

Yukarıda açıkladığımız nedenlerle, 80 bin civarında olduğu belirtilen teknik öğretmenin mühendis unvanı almasına olanak sağlayacak olan "Teknik Öğretmenler İçin Mühendislik Tamamlama Programları Giriş Sınavı" başvuruları ve 21 Temmuz'da Ankara'da yapılacak olan sınav iptal edilmelidir. Biz mühendis ve mimarların, mühendislik ve mimarlık öğrencilerinin ve meslek örgütlerinin uyarılarına iktidar, Üniversitelerarası Kurul ve YÖK tarafından kulak verilmesini istiyor, YÖK'ün duyurusunu yaptığı ve ÖSYM tarafından yapılacak olan "Teknik Öğretmenler İçin Mühendislik Tamamlama Programları Giriş Sınavı"nın ivedilikle iptal edilmesini istiyoruz.

Bilgisayar Mühendisleri Odası (BMO)

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO)

İnşaat Mühendisleri Odası (İMO)

Makina Mühendisleri Odası (MMO)

Metalurji Mühendisleri Odası (MjMO)

Mimarlar Odası (MO)

Orman Mühendisleri Odası (OMO)

Tekstil Mühendisleri Odası (TMO)

Mühendisler şantiyeye; öğretmenler derse

Teknik Eğitim Fakültelerine mühendislik yolu açılması için gerçekleştirilen değişiklik, 21 Temmuz 2013 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilecek sınavla vücut buluyor...

Mühendislik eğitimi; mühendislik fakültelerine ait ilgili bölümlerde temel mühendislik ve ilgili ana bilim dallarının derslerinin oluşturduğu disiplinli bir eğitim programı ile gerçekleştirilmektedir. Bilimi ve tekniği halkın hizmetine sunma gayesi ile ortaya çıkan inşaat mühendisliğinin eğitimi de ancak bu koşullar altında sağlanabilir.

Birçok meslek disiplini bir arada bulunduran ve 4 yıl içinde hidrolik mekanik, ulaşım, yapı geoteknik gibi birçok ana bilim dalı ile ilgili eğitimler aldığımız, zorlu sınavlardan geçtiğimiz proje çalışmalarını yürüttüğümüz meslek alanlarımızın, mühendislik fakültesi bünyesinde yer almayan bölümlerin mezunlarına yeni bir iş alanı olarak açılması; bizlerin, ailelerimiz ve değerli akademisyenlerin emeklerini hiçe saymaktır.

Bu koşullarda eğitim görmeden, bilimsel yeterlilik sağlanmadan halkın yaşamsal ihtiyaçlarını karşılayacak olan tüm yapıların güvenilirliğini sağlamak mümkün olmayacaktır. Bu yüzden bu süreçle sadece ilgili mühendislik fakültelerinde okuyanlar için bir haksızlık oluşmaktadır. Bu aynı zamanda kamusal alanın güvenliğini tehdit eden bir adımdır.

Sürekli artan kontenjanlar ile sürekli artan inşaat mühendisi sayısı, birde teknik öğretmenlerin eklenmesi ile bugün mezun olduğunda birçok zorluk yaşayan arkadaşlarımızın sıkıntılarını daha da arttıracaktır.

Bizler gecelerini gündüzlerine katarak sıkıntılı ders geçme sistemlerine rağmen tutkulu ve idealist bir anlayışla bu topraklara değer katma isteğimizle, bin bir zorlukla bitirdiğimiz ve bitirmeye çalıştığımız bölümlerimizin itibarsızlaştırılmasına karşı çıkıyoruz.

Eğer betonarmenin davranışını anlamadan, çelik yapıların sistematiğini çözmeden, zemin mekaniğinin prensiplerini anlamadan, hidroliğe kafa yormadan ve demiryolu, karayolu mühendisliği üzerine çalışmadan inşaat mühendisliği mümkün diyorsanız;

Bizler genç-İMO olarak her ne olursa olsun bilime, mesleğimize ve geleceğimize sahip çıkmaya devam edeceğimizi ilan ediyoruz.

Türkiye'nin her yerinden inşaat mühendisliği bölümü öğrencisi arkadaşlarımızı da mesleğimizi itibarsızlaştıran, sıradanlaştıran ve yıllarca verdiğimiz emekleri yok sayan bu anlayışa karşı çıkmaya çağırıyoruz.

Mesleğimiz onurumuzdur.

genç-İMO 6. Dönem Konseyi

“Teknik Öğretmenler İçin Mühendislik Tamamlama Programlarına Giriş Sınavı” ile ilgili olarak TMMOB`ye bağlı sekiz oda imzasıyla

Mühendislik Fakültesi Dekanları ile İTÜ ve Sakarya Üniversitesi Rektörlerine Mektup

Değerli Öğretim Üyeleri,

Siz değerli bilim insanlarına böyle bir mektubu kaleme aldığımız ve bu yolla duyurmak zorunda kaldığımız için üzgünüz. Ancak ülkemizde yaşanan sansür ve demokratik talepleri yok sayma süreci her alanda olduğu gibi bilim ve tekniğin hakim olması gereken mühendislik alanında da sürüyor. Bu nedenle sizleri kısaca süreç hakkında bilgilendirmek ve yetiştirdiğiniz mühendislerin hangi gerçeklerle karşı karşıya olduğunu göstermek istiyoruz.

Demokratik taleplerin yurt çapında yükseldiği bir dönemde tüm gözler Gezi Parkı özelinde ülkemizdeki demokrasinin varlığına odaklanmışken; böyle bir ortamda kamu yararını yok sayan uygulamalar gözlerden kaçırılarak içinde akademisyenlerin de bulunduğu kişiler tarafından hayata geçirilmeye çalışılıyor. İktidar, bir yandan tüm eğitim sistemini özelleştirmeye dönük politikası kapsamında teknik eğitimin değerini de yok sayarak işverenlere bırakmaya hazırlanırken; diğer yandan teknik öğretmenlerin işsizlik sorununu, onlara da mühendis unvanı vererek, mühendislik mesleğine tahvil etmeye kalkıyor.

Aynı meslek alanının farklı kademelerinde işbirliği içinde çalışma yürüten iki meslek grubunun, ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik ve politik açmazlar nedeniyle karşı karşıya getirilmesi sorunların çözümü açısından yarar sağlamayacaktır. Kaldı ki teknik öğretmenler, teknisyenler ve teknikerler, mühendislerin çalışma yaşamı içerisinde birlikte faaliyet yürüttükleri iş arkadaşlarıdır.

Mühendislik fakültelerinin eğitim kalitesi elbette tartışılabilir. Ancak ülkemizde mühendislerin yaşadığı işsizlik sorunu, yalnızca eğitim sorunuyla açıklanamaz. Ülkenin kalkınma ve gelişim planları ve buna uygun istihdam politikasının oluşturulmamış olması içinde bulunduğumuz alanda görev yapan tüm meslek grupları açısından büyük bir açmaz oluşturmaktadır. Bu nedenle istihdam edilemeyen mühendisler yetiştirilmekte, yine bu nedenle istihdam edilemeyen teknik öğretmenler mezun edilmektedir. Dolayısıyla sorunumuz temel olarak ortaktır.

TMMOB'nin mühendislik eğitiminde oluşabilecek sıkıntıları dile getirmesi, tabela değiştirerek veya göstermelik sınavlarla dahil olunan tamamlama programlarıyla mühendis yetiştirilemeyeceğini belirtmesi kamu kurumu niteliğinde meslek örgütü olmasının getirdiği bir zorunluluktur.

Ancak gelinen noktada YÖK 06 Haziran 2013 tarihli Genel Kurul kararını sır gibi saklamakta, şeffaf yönetim anlayışını hiçe saymakta ve Resmi Bilgi Edinme sayfalarını ve epostalarını kapatmaktadır. YÖK tarafından, teknik öğretmenlere mühendislik unvanı almalarını sağlayacak sınav duyurusu yapıldı. Bu duyuru kapsamında sayılarının 72 bin olduğu söylenen teknik öğretmenlere mühendis unvanı almak için başvuru hakkı veriliyor.

Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi'nin (ÖSYM) 7 Haziran 2013 tarihli “Teknik Öğretmenler İçin Mühendislik Tamamlama Programları Giriş Sınavı (2013-Mühendislik Tamamlama): Başvuru İşlemleri ve Örnek Sorular” başlıklı duyurusunda örnek sorulara da yer verildi. Bu sorular incelendiğinde, değil mühendislik, değil üniversite sınavları, ortaokul öğrencilerine bile haksızlık edecek kadar basit, seviye belirleme sınavlarının da altında kalacak kolaylıkta sorularla mühendislik unvanının dağıtılacağı görülmektedir. Ayrıca farklı mühendislik disiplinlerine yönelik ayrı sınav yapılmaması, tüm mühendisliklerin aynı “torba sınav” içinde değerlendirilmeye kalkılması da bilimsel açıdan itirazımızı haklı kılan diğer bir nedendir.

Mevcut koşullarda 1992 yılından beri yürürlükte olan “Teknik Öğretmenler İçin Düzenlenecek Mühendislik Programlarının Uygulama Esas ve Usulleri Yönetmeliği” kapsamında Üniversitelerarası Kurul tarafından ilgili mühendislik fakültelerine hazırlanan yeterlilik sınavından 100 üzerinden en az 50 alanların puanlarına göre kontenjan dahilinde 2 yarı dönemlik tamamlama mühendislik

programına girmeleri öngörülmektedir. Ancak bu sınavları bugüne kadar kazanabilen aday sayısı yüzler basamağıyla sınırlı sayılarla ifade edilirken, bugün ortaokul seviyesinde sorularla 72 bin teknik öğretmene unvan dağıtılmaya kalkılmaktadır. Bu uygulama açıkça eğitimde eşitsizlik ve adaletsizliktir.

“Bedava unvan” dağıtımı uygulaması bilime ve mühendislere, hatta bırakın üniversiteye hazırlanan öğrencileri, SBS’ye girmiş ortaokul öğrencilerine de büyük bir haksızlıktır. Bu haksızlığı teknik öğretmenlerin içine itildikleri işsizlik sorunuyla kabul edilebilir hale getirmek de mümkün değildir. Ülkemizde işsizlik çok ciddi bir sorundur. Bu sorunu yaratan, teknik eğitim fakültelerini kapatarak teknik öğretmenlerin istihdam alanlarını yok eden siyasal iktidar, teknik öğretmenler nezdinde yarattığı mağduriyeti yeni mağduriyetler yaratarak “sözde çözmeye” kalkmaktadır. Bunu mühendislerin kabul etmesini beklemek; bilimsel ve teknik olarak da, kamu yararı açısından da, çalışanların hakları açısından da akıl dışıdır.

Yine mevcut yönetmeliğe göre 2 yarı dönemi kapsayacak olan tamamlama eğitiminin teknik eğitim fakültelerinde verilmesi gerekmektedir. Ama iktidar ve YÖK bu fakülteleri kapattıklarını sanırız unutulmuşlardır. Dolayısıyla ortada bu eğitimi verecek kurum dahi bulunmamaktadır.

Bugüne kadar üniversite mezunlarının “sınıf öğretmeni” olmasına ya da belli bir temel bilim alanında eğitim görmüş olanların kendi dallarında branş öğretmeni olmasına; tamamlayıcı olarak “pedagojik eğitim” görmeleri koşuluyla olanak tanınmıştır. Bu tür uygulamalar bile eleştirilmekle birlikte “öğretmen açığı” nedeniyle kamu nezdinde kabul görmüştür. Ancak ülkemizde mühendislik mesleğinde açık söz konusu değilken böylesi bir uygulamaya başvurulmaktadır. Üstelik işvereninden iş adamına, bürokratından uzmanına kadar herkesin ülkenin kalkınması için mesleki eğitimin öneminden söz ettiği bir ortamda mesleki eğitimi yok etmekle kalmayıp, mühendislik mesleğinin de içini boşaltmaya dönük bir uygulama yürürlüğe konulmak istenmektedir.

Bilimsel, teknik, akademik göstergeler, mesleki ve teknik eğitim fakültelerinde uygulanan programın, mühendislik unvanı elde etmek için yeterli olmadığını ortaya koymaktadır. Teknik öğretmenlerin unvanlarının değiştirilmesiyle mühendis olunamayacağı bilimsel bir gerçektir. Mühendislik özel bir eğitimi gerektirir ve yama niteliğindeki programlarla yapılamaz. Mühendislik, tasarım, plan ve program gibi temel unsurlar aracılığıyla üretim ile hizmet sürecinin bütününe yöneliktir. Teknik öğretmenlik ise tasarım, plan ve program boyutlarını içermez ve üretim veya hizmet sürecinin belirli an veya parçaları üzerinde yoğunlaşır. Kısaca mühendislik ile teknik öğretmenlik, üretim sürecinin bütününde birlikte iş yapmakla birlikte farklı formasyonlara sahiptir.

Bu gerçeklerden hareketle; mühendisler, mühendislik öğrencileri ve meslek örgütlerinin seslerine kulak verilmesini istiyor, YÖK’ün duyurusunu yaptığı, ÖSYM tarafından yapılacak olan “Teknik Öğretmenler İçin Mühendislik Tamamlama Programları Giriş Sınavı”nın iptal edilmesi için sizlerin de bulunduğunuz yerden itiraz etmenizi, yetiştirdiğiniz mühendisler adına talep ediyoruz.

Saygılarımızla.

Anayasa Mahkemesi, Teknik Eğitim Fakültesi mezunlarına mühendislik unvanı verilmesini Anayasaya aykırı bulmadı

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin, 3795 sayılı Yasa'nın 4. maddesine dayanılarak Yükseköğretim Kurulu'nca (YÖK) çıkarılan "Teknik Öğretmenler İçin Düzenlenecek Mühendislik Programlarının Uygulama Esas ve Usulleri Yönetmeliği"nin iptali istemiyle açtığı davada sözü edilen Yönetmeliğin dayanağını oluşturan 3795 sayılı Yasa'nın 3. maddesinin (e) bendinin Anayasa'ya aykırılığına ilişkin savın ciddi olduğu kanısına varan Danıştay 8. Dairesi, bu kuralın iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurmuş, Mahkeme oy çokluğu ile başvuruyu reddetmiştir.

Danıştay konuyu Anayasa Mahkemesine taşıyor

Danıştay 8. Dairesi'nin başvurusu şu şekilde gerekçelendirilmiştir:

"3795 sayılı Yasa'nın 3. maddesinin (d) bendi, lise üstü dört yıl süreli yüksek teknik öğretim gören erkek teknik öğretmen okulu, erkek teknik yüksek öğretmen okulu, yüksek teknik öğretmen okulu ve teknik eğitim fakültesi mezunları ile kız teknik öğretmen okulu, kız teknik yüksek öğretmen okulunun ve mesleki eğitim fakültesinin teknik eğitim veren bölümlerinden mezun olanlara "teknik öğretmen" unvanı verilmesini öngörmüş ve aynı maddenin (e) bendinde, teknik öğretmen unvanını kazananlar için ilgili eğitim fakültelerince düzenlenecek en fazla iki yarıyıl süreli tamamlama programlarını başarıyla bitirenlere dallarında mühendis unvanı verileceği belirtilmiştir.

Anayasa'nın 10. maddesi, herkesin ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşit olduğunu, hiçbir kişiye veya sınıfa ayrıcalık tanınamayacağını kurala bağlamış, 42. maddesinde de eğitim ve öğretimin çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre Devletin gözetim ve denetimi altında yapılacağı belirtilmiş ve yüksek öğretim kurumları başlıklı 130. maddesinde ise çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık

yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Ülkemizde, üniversitelerin fakültelerine veya fakültelerin bölümlerine ÖSYM tarafından merkezi sistemle yapılan sınav sonucu öğrenciler seçilmekte ve yerleştirilmektedir. Böylece fakültelerde veya fakültelerin bölümlerinde yapılan eğitim ve öğretimin niteliği ve öğrencilerin tercihleri gözönünde tutularak yapılan sınavlardaki başarı durumlarına göre fakültele ve yüksekokullara girişte eşitlik sağlanmaktadır.

Bir yükseköğretim kurumunu bitiren kişilerin kendilerini geliştirmelerine olanak sağlanması çağdaş eğitim-öğretim hizmetlerinin bir gereği sayılabileceği gibi Anayasa'nın da temel ilkelerindedir.

3795 sayılı Yasada, bu amaçla teknik öğretmen unvanı kazanmış kişilere belli bir programı başarıyla tamamlamaları koşuluyla kendi dallarında mühendis unvanı verilmesi sağlanmakta ve Yasa'nın 3/e maddesinde, teknik öğretmen unvanı kazananlardan teknik eğitim fakültelerince düzenlenecek programları başarıyla bitirenlere mühendis unvanı verilmesi öngörülmektedir.

Fakülteler yüksek düzeyde eğitim, öğretim, bilimsel araştırma ve uygulama yapan yükseköğretim kurumlarıdır. Anayasa'nın 42. ve 130. maddelerinde sözü edilen çağdaş eğitimin konu ile ilgili fakültelerde yapılacağı doğaldır. Herhangi bir fakültenin, eğitim konusu başka olan bir fakülteye ait tamamlama eğitimi yapması ve o konuda diploma vermesi düşünülemez.

Teknik öğretmenler, teknik eğitim fakültesi mezunları olup, aldıkları eğitim ve öğretim doğal olarak bu fakülteler düzeyinde ve öğretmen yetiştirmeye yöneliktir. Yasayla bu öğretmenlere tamamlama programlarında başarılı olmaları koşuluyla mühendis ünvanı verilmesi olanağı getirildiğine göre, düzenlenecek ve uygulanacak tamamlama programının mühendislik eğitimi veren fakültelerde ve bu fakültelerin öğretim programı doğrultusunda, bu eğitimin esas ve usullerini kapsayacak biçimde hazırlanması ve mühendislik niteliği verebilecek ölçüde düzenlenmesi gerekmektedir. Teknik eğitim fakültesi mezunu olan öğretmenlere, mühendislik eğitimi ile ilgili olmayan kendi fakültelerince düzenlenecek ve uygulanacak program sonucunda mühendislik ünvanı verilmesi Anayasa'nın eşitlik, eğitim ve öğretimin çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre yapılması ilkesine aykırı olmaktadır.

Diğer yandan, eğitim kurumları arasında yapılması düşünülen tamamlama eğitimine giriş koşulları ile eğitimin süresi ve yerinin, özerk üniversitelerce belirlenmesi gerekir.

Üniversiteler özerk olduğuna göre fakülte veya yüksekokulları bitirenlerin yapabilecekleri tamamlama eğitimi ile ilgili esasların, uygulama yerinin ve süresinin de üniversiteler tarafından belirlenmesi ve konu ile ilgili fakültelerce uygulanması gerekir.

Yasa'da teknik eğitim fakültelerince düzenlenmesi ve uygulanması öngörülen tamamlama programları, eğitim fakültesi ile mühendislik fakültesi arasındaki formasyon farkını kapatmaya yönelik olduğuna göre öncelikle bu farkın belirlenmesi ve verilecek eğitimin genel ilke ve esasları belirlendikten sonra bu eğitimin verilebileceği sürenin hesaplanması gerekirken "en fazla iki yarıyıl süreli tamamlama programlarını başarıyla bitirenlere dallarında mühendislik ünvanı verilir" kuralı da yine Anayasa'da belirlenen eşitlik ilkesine aykırıdır.

Diğer taraftan teknik öğretmen ünvanı veren yüksekokul ve fakültelerindeki teknik branşlar ile mühendislik branşları da eşit değildir. Bir başka anlatımla, mühendislik konusu olmayan veya konu edilmesine olanak dahi bulunmayan bazı branşlarda mesleki teknik eğitim yapılmaktadır. Mühendislik konusu olmayan branşlarda mesleki teknik eğitim görmüş öğretmenlerin ne şekilde ve hangi konularda mühendislik tamamlama eğitimi yapabilecekleri de ayrıca tartışmaya değer bir konudur. Mühendisliğe konu olmayan teknik öğretim konularında hiçbir ayırım yapılmaksızın yasa ile sınırlı süre içinde mühendislik tamamlama eğitimi öngörülmesi de bilimsel özerkliğe ve işin niteliğine, eğitimin gereklerine aykırı düşmektedir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle; 3795 sayılı Yasa'nın 3/e maddesi, Anayasa'nın eşitlik ilkesi ile 42. ve 130. maddelerine aykırı görüldüğünden, Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Yasa'nın 28. maddeleri uyarınca Anayasa Mahkemesi'nin bu konuda vereceği karara değin, davanın geri bırakılmasına, kararlar birlikte dosyada bulunan dava dilekçesi ekleri ve savunma dilekçesinin bir örneğinin Anayasa Mahkemesi Başkanlığı'na gönderilmesine 5.2.1993 gününde oybirliğiyle karar verildi."

Anayasa Mahkemesi başvurusu reddediyor

Anayasa Mahkemesi oy çokluğu ile Danıştay 8. Dairesi'nin başvurusunu reddetmiştir. Başvurunun reddedilme kararının altında Anayasa Mahkemesi üyelerinden Yekta Güngör Özden, İhsan Pakel, Ahmet Necdet Sezer, Haşim Kılıç, Yalçın Acargün, Sacit Adalı, Ali Hüner ve Lütfi F. Tuncel'in imzaları bulunmaktadır.

Ret kararının gerekçesi ise şu şekilde kaleme alınmıştır:

"Mühendis Mektebi 1883 tarihinde kurulmuş, Cumhuriyet döneminde ise Bayındırlık Bakanlığı'na bağlı olan Yüksek Mühendis Mektebi, 1944 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi'ne dönüştürülmüş, daha sonra mühendislik eğitimi vermek amacıyla kurulan kimi teknik üniversitelerin yanı sıra kimi üniversitelerde de mühendislik fakülteleri açılmıştır.

Sanayi ve teknoloji alanında kültürlü, fenni bilgilerle donatılmış, eğitilmiş teknik personel açığını kapatmak amacıyla 1930'lu yıllarında sanat enstitüleri, endüstri meslek liseleri, teknisyen okulları, teknik liseler ve kız meslek liseleri eğitim ve öğretime başlamış, 1937 yılında da Ankara'da bu

meslekî-tekniokulların atölye ve meslek dersleri öğretmenlerini yetiştirmek üzere ilk erkek teknik öğretmen okulu açılmış, meslekî ve teknik okulların artan teknik öğretmen ihtiyacını karşılamak amacıyla 1976 yılında da İstanbul'da ikinci yüksek teknik öğretmen okulu eğitim ve öğretime başlamıştır. Daha sonraki yıllarda sayıları artan ve Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı dört yıllık eğitim ve öğretim veren erkek teknik öğretmen okulu, erkek teknik yüksek öğretmen okulu, yüksek teknik öğretmen okulu, kız teknik yüksek öğretmen okulu olarak adlandırılan yüksek teknik öğretmen okulları 2809 sayılı Yasa ile değiştirilerek kabul edilen 41 sayılı KHK ile teknik eğitim fakültelerine dönüştürülmüş ve üniversitelere bağlanmıştır.

Yüksek teknik öğretmen okulları ile teknik eğitim fakülteleri mezunları, teknik öğretmen ve yönetici olarak meslekî ve teknik eğitimin uygulanmasına, ülkemizin ihtiyacı olan nitelikli işgücünün yetiştirilmesine, endüstrinin bilim ve teknolojiye dayalı olarak geliştirilmesine katkıda bulunmakta; ayrıca kamu ve özel sektör işletmelerinde teknik eleman olarak da görev yapmaktadırlar.

29.4.1992 günlü ve 3795 sayılı Bazı Lise, Okul ve Fakülte Mezunlarına Unvan Verilmesi Hakkında Kanun'un unvanlar başlıklı üçüncü maddesinin iptali istenen (e) bendinde; teknik öğretmen unvanını kazananlardan ilgili teknik eğitim fakültelerince düzenlenecek en fazla iki yarı yıl süreli tamamlama programlarını başarıyla bitirenlere dallarında "mühendis" unvanı verilir denilmekte ve maddenin son fıkrasında da bu unvanların, eğitim görülen dalın ismi ile birlikte kullanılacağı öngörülmektedir.

Görüldüğü gibi 3795 sayılı Yasa'nın 3. maddesi ile, mühendis ve mimarlar dışında kalan teknik personele, gördükleri meslekî teknik öğretim alanlarına göre, yeni unvanlar verilmekte, bu bağlamda maddenin itiraza konu (e) bendinde de, lise üstü dört yıl süreli yüksek teknik öğretim görerek "teknik öğretmen" unvanını kazanmış olanlara, ilgili teknik eğitim fakültelerince düzenlenecek olan en fazla iki yarı yıl süreli tamamlama programlarını başarıyla bitirmeleri koşuluyla, eğitim gördüğü dallarda kullanılmak üzere "mühendis" unvanı verileceği kabul edilmiş bulunmaktadır.

(...) Bu nedenlerle, itiraz konusu 3795 sayılı Yasa'nın 3. maddesinin (e) bendinin Anayasa'nın 130. maddesine aykırı olduğu savı yerinde görülmemiştir.

Karara karşı oy kullanıldı

Anayasa Mahkemesi'nin bu kararına üye Güven Dinçer karşı oy kullanmıştır. Dinçer'in karşı oy gerekçesi şöyledir:

I. 3795 sayılı Kanun, bütünüyle mühendis ve mimarlar dışındaki teknik elemanların unvan, yetki ve sorumluluklarını düzenlemektedir.

3795 sayılı Kanunun 3. maddesinin dava konusu (e) bendinde ise, "teknik öğretmen" unvanını kazananlar için ilgili "eğitim fakülteleri"nde düzenlenecek en fazla iki yarı yıl süreli tamamlama programını başarı ile bitirenlere dallarında mühendis unvanı verileceği öngörülmektedir.

Herkesin bilim ve sanatı serbestçe öğrenme hakkına sahip olduğu Anayasa'nın 27. maddesinde belirlenmiş ve konu temel bir anayasal hak olarak tanımlanmıştır. Ayrıca Anayasa'nın 42. maddesinde "eğitim ve öğretim" yurttaşlar için sosyal ve ekonomik hak, devlet için de ödev olarak kabul edilmiştir.

Çağdaş eğitim ve öğretim anlayışını benimseyen bu anayasal ilkeler doğrultusunda, öğretim ve teknik uygulamada başarılı ve saygın bir meslekî konumları olan teknik öğretmenlere meslekî ve bilimsel yönlerini geliştirmeleri için olanak tanınarak ek bir öğretim ile mühendis olmalarının sağlanması için yasal kurallar konulması doğaldır.

Ancak, bu kuralların, Anayasa'nın genel ilkeleri ile öğretim-eğitimle ilgili kurallarına uygun olması gerekir.

II. Konunun anayasal yönlerini ortaya koyabilmek ve bir sonuca varabilmek için öncelikle konumuzla ilgili Türk idare hukukundaki bazı kavramları açıklamak ve tanımlamak gerekir: Bu kavramlar şunlardır: Diploma, kanun himayesinde meslek, icrayı sanat yetkisi, yetki belgesi ve meslek odaları.

a. Diploma: Diploma belli bir öğretim kurumunu bitirme, belli bir eğitim seviyesini kazanma ve daha üst eğitim kurumuna veya iş hayatına girişte de belirli bir eğitim menşeyini ifade eder.

Bir anlamda Anayasa'nın eki olan 3 Mart 1340 tarihli ve 430 sayılı Tevhidi Tedrisat Kanunu'na göre Türkiye'deki bütün okullar Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olup aynı düzeyde öğretim ve eğitim veren okulların eğitim programları, dereceleri ve hakları, yasal ve teorik anlamda birbirlerine denktirler.

- b. Kanun himayesinde meslekler: Ülkemizde, doktorluk, hemşirelik, mühendislik, teknik elemanlık, avukatlık, noterlik, serbest muhasebecilik, ilkökul öğretmenliği, orta dereceli okul öğretmenliği ve üniversite öğretim elemanlığı gibi bazı meslekler kanunla düzenlenmiş olup, bunlar kanun himayesinde mesleklerdir. Bunlara ait unvanlar, yasalarda öngörülen şartları kazanmakla elde edilirler.

Ayrıca, kamu hizmetlerine girişte belirli derecede öğrenim görme şartı getirilmiş olup, bazı görevler için ise ilgililerin özel eğitim ve meslekî unvanlara sahip olmaları da gerekir.

- c. İcrayı sanat yetkisi, ülkemizde kanun himayesinde olan meslekleri icra etmek (kamuda veya özel kesimde) bu mesleklerde icrayı sanat için yetkili olmayı gerektirir. Bu yetki, ülkemizde genelde diploma ile birleşmiştir. Bu mesleklerde icrayı sanat; diploma + özel eğitimi veya şartları + ihtisas veya stajı + odaya kaydı gerektirir. Başka bir anlatımla mesleğe girişin özel şartlarına sahip olmak zorunludur.

Bu meslekleri icraya yetkili olanlar belirli yasal haklara sahip ve sorumluluklara tabidirler.

- d. Meslek odaları, kanunlarla belirli meslekleri icra etmeye yetkili kılınanlar; Anayasa'nın 135. maddesinde belirtildiği gibi, meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak amacıyla ve özel yasaları ile tüzelkişiliğe sahip meslek kurumlarını kurmuşlardır. Meslek odalarına kayıtlı olmayanlar mesleklerini icraya ve/veya meslekî unvanlarını kullanmaya yetkili değildirler.

III. Mühendislikle ilgili yasal düzenlemeleri ve incelenen Anayasa'ya aykırılık savlarını bu esaslar üzerinde inceleyip sonuçlandırmak gerekir.

- a. 17.6.1938 tarihli ve 3458 sayılı mühendislik ve mimarlık hakkında kanununun 1, 2, 3 ve 4. maddelerinde, kimlere mühendis unvanı verilebileceği ve hangi okullarca verilen diplomaların mühendislik mesleğine esas olabileceği belirlenmiştir. Buna göre, mühendislik öğrenimi veren Türk yükseköğrenim müesseselerinden mezun olanlara mühendis ve yüksek mühendis unvanı verilebilir. Aynı şekilde programları, yüksek mühendis ve mühendis okullarımızın programlarına denk yabancı okulların mezunlarına da bu unvanlar verilir. Ancak, mühendislik unvanına sahip olanlar bu unvan ve yetki ile sanatlarını icra edebilirler.

Dava konusu madde ile ülkemizde mühendis yetiştiren okullarda eğitim görmeyen ve mühendislik formasyonu almak için de gerekli tamamlama derslerini de mühendis yetiştiren okullar dışındaki okullardan alan teknik elemanlara mühendislik unvan ve yetkisi verilmektedir.

- b. Mühendislik ve mimarlık hakkındaki 3458 sayılı Kanun'un 6. maddesine göre hazırlanan ve yürürlüğe konulan 11.5.1939 tarihli ve 2/10941 sayılı mühendislik ve mimarlık ruhsatnameleri hakkında Tüzüğün 1. ve 2. maddelerinde mühendislere verilecek unvanların türleri ve bunlara ruhsatname vermeye yetkili organlar belirlenmiştir.

Mühendislikle ilgili unvan, yetki ve ruhsat işlerinin bu tüzük ve bunun yasal dayanağını oluşturan 3458 sayılı Yasa'ya göre yapılması ve bu konuda yapılacak düzenlemelerin bu kanun ve tüzük paralelinde olması gerekir.

Dava konusu yasa maddesi ise, bu konuda değişik bir yol izlemekte ve tamamlama programlarını başarı ile tamamlayanlara "dallarında", "mühendis" unvanı verilmesini öngörmektedir.

Dallarında mühendislik kavramının neyi ifade ettiği açık değildir. Mühendislik dalları yasa ile belirlenmiştir. Yürürlükte olan bir yasa ve buna dayanan bir tüzük varken bu statüye yeni girecekler; değişik, belirsiz ve özel bir sisteme tabi tutulmaktadır.

- c. 27.1.1954 tarih ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanun'un 1. madde-

sinde, Türkiye sınırları içinde meslek ve sanatlarını icraya kanunen yetkili olup ta mesleki faaliyette bulunan Y. Mühendis, Y. Mimar, mühendis ve mimarları, teşkilatı içinde toplayan tüzelkişiliğe sahip ve kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olan TMMOB kurulması öngörülmüştür.

Kanunun 2. maddesinde Birlik; bütün mühendis ve mimarları ihtisas kollarına ayırmak ve her kol için bir oda kurulmasına karar vermekle görevli kılınmıştır. Ayrıca aynı maddeye göre; mühendislerin, mühendislik eğitimi veren fakültelerden başlayarak yetişmelerine ve ihtisaslarına göre kollara ve dallara ayrılarak odalara kaydına karar verilmesi de Birlik görevleri içindedir.

İster mühendislik eğitimi veren okullardan mezun olsunlar, isterlerse sonradan bu okullarda verilen ek eğitimden yararlanarak mühendislik unvanına ve yetkisine sahip kılınsınlar mühendisler, mühendis odalarına, mühendislik hakkındaki sayılı yasa ile bu yasaya dayanılarak çıkarılan Tüzükte belirlenen mühendislik dallarına uygun olarak üniversite ve yüksekokullarda mühendislik eğitimi görürler ve buna göre de mühendis odalarına kaydolurlar.

Mühendislerin yetiştirilmeleri, unvan ve yetkilerinin belirlenmesi, mesleklerini icraya yetkili kılan ruhsata sahip olmaları ve odaya kayıtları yukarıda açıklanan birbirine paralel kurallar ve idari düzenlemeler içinde olur.

- IV. a. Kamusal statülerin kazanılmasında bütün yurttaşlar aynı hak ve yükümlülüklerle tabi kılınmalıdır. Yasa himayesinde bir meslek olan mühendisliğin öğretimi, mühendis unvanının verilmesine, meslek icrasına yetkili kılınmada uygulanacak kurallar, kimsenin veya hiç bir grubun yararına ve zararına değil herkesin eşitçe yararlanacağı esaslara göre düzenlenmelidir.

Teknik öğretmenlere üst bir mesleki yetişme ve karşılığında yeni bazı teknik unvanlara sahip olma hakkı verilirken bunun dengesi olan yükümlülüklerin de düzenlenmesi gerekir.

Mühendislik eğitimi ve unvanı yasalara göre yalnız mühendislik okullarınca verildiğinden 3458 sayılı Yasa'ya göre, ek eğitimle mühendis olacakların da mühendis yetiştirmek üzere kurulan okullarca ek öğretime tabi tutulması gerekir.

- b. Yapılacak tamamlama eğitiminin süresi de mühendislik eğitimi yapan okullarca kendi öğretim programlarının bir parçası olarak ve onun paralelinde hazırlanmalıdır.
- c. Yasama organı, Anayasa'nın temel kurallarından olan eşitlik ilkesini bütün yasama tasarruflarında gözetmek zorundadır. Yasama organı; öğretim hizmetini, imkanlarını ve bunun sonundaki toplumsal ve maddi kazanımları herkese ve toplumun her kesimine eşit olarak sunma zorundadır.

Buna aykırı olan dava konusu düzenleme, Anayasa'nın 10. maddesinde düzenlenen eşitlik ilkesine aykırılık oluşturmaktadır.

- V. Anayasa'nın yükseköğrenim kurumlarını düzenleyen 130. maddesinde, üniversitelerin bilimsel özerkliğe sahip olmaları öngörülmüştür.

Bilimsel özerklik; öğretim, araştırma ve yayın alanının tamamını kapsayan bir bütündür.

Öğretim alanındaki bilimsel özerklik kavramı, üniversitenin lisans ve lisans üstü öğretim dalları öğrencilerinin ilgili üniversite organlarınca seçilmesini, her çeşit öğretim ve eğitim programlarının konu, sıralama ve süre belirlenmesinin üniversite tarafından yapılmasını, lisans ve lisansüstü derece ve akademik unvanların üniversitelerce değerlendirilerek verilmesini kapsar. Ayrıca, bilimsel etkinlik ile idarî etkinliğin birlikte ve iç içe olduğu alan ve çalışmalar, bilimsel özerklik alanı içinde kabul edilmelidir.

Dava konusu kural eğitimin hangi fakültece yapılacağını ve eğitim süresini tespit etmektedir. Bu konuları tespit, bilimsel özerklik ilkesi içindedir. Yasa tarafından belirlenen eğitim hakkının uygulaması (olayda ek eğitimin yapılacağı kurumun ve eğitim süresinin tespiti) üniversitenin ve organlarının görev alanı içindedir.

Yasa koyucunun tamamlayıcı eğitimin yapılacağı eğitim kurumunu ve bunun süresini belirlemesi Anayasa'nın 130. maddesinde belirlenen bilimsel özerklik ilkesine aykırılık oluşturur.

Yukarıda yazılı nedenlerle Anayasa'nın 10. ve 130. maddelerine aykırı bulunan dava konusu düzenlemenin iptali gerekir."

Bir başka karşı oy gerekçesi

Anayasa Mahkemesi üyesi Selçuk Tüzün ve Mustafa Bumin ise Farklı gerekçeyle karara karşı oy kullandı. Karşı oyun gerekçesi ise şöyleydi:

“Dava konusu başvuru, teknik öğretmen unvanını kazananlardan teknik eğitim fakültelerince düzenlenecek en çok iki yarıyıl süreli tamamlama programını başarı ile bitirenlere kendi dallarında “mühendis” unvanı verilmesini öngören 29.4.1992 günlü ve 3795 sayılı “Bazı Lise, Okul ve Fakülte Mezunlarına Unvan Verilmesi Hakkında Kanun”un 3. maddesi (e) bendinin Anayasa’nın 10., 42. ve 130. maddelerine aykırılığı savı ile iptali istemiyle yapılmıştır.

3795 sayılı Yasa’nın 3. maddesinin (d) bendinde sözü edilen, lise üstü dört yıl süreli yüksek teknik öğretim gören erkek teknik öğretmen okulu, erkek teknik yüksek öğretmen okulu, yüksek teknik öğretmen okulu ve teknik eğitim fakültesi mezunları ile kız teknik öğretmen okulu, kız teknik yüksek öğretmen okulu ve meslekî eğitim fakültesinin teknik eğitim veren bölümlerinden mezun olan “teknik öğretmenler”, teknik eğitim fakültelerince düzenlenecek en çok iki yarıyıl süreli tamamlama programını başarı ile bitirmeleri halinde aynı Yasa’nın (e) bendi uyarınca kendi dallarında “mühendis” ünvanını alacaklardır.

I- Anayasa’nın 2. Maddesi Yönünden Anayasa’ya Aykırılık

Anayasa’nın 2. maddesinde; Türkiye Cumhuriyetinin, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devleti olduğu belirtilmiştir.

Hukuk Devleti olmanın önde gelen unsurlarından birisi ise yasaların kamu yararına dayanması ilkesidir. Anayasa Mahkemesi’nin kararlarında açıklandığı gibi, bir yasa hükmünün “kamu yararı” açısından Anayasa’ya uygunluğu onun kamu yararı amacıyla çıkarılmış olmasını gerektirir. Yalnızca özel çıkarlar veya belli kişilerin yararına yönelik herhangi bir yasa kuralı konulmamalıdır. Çıkarılması için kamu yararı bulunmayan bir yasa kuralı, Anayasa’nın 2. maddesine aykırı nitelikte olur.

Mühendislik gibi kamunun güvenliğinde önemli rol oynayan bir mesleğin, ancak bu konuda yeterli eğitim görmüş kişiler tarafından yapılmasında kamu yararı vardır. Öğretmen yetiştirmeye yönelik eğitim ve öğrenim gören teknik eğitim fakültesi mezunlarının, mühendislik eğitimi ile ilgili olmayan teknik eğitim fakültelerinde en çok iki yarıyıl süre ile tamamlama programlarına alınarak “mühendis” unvanı verilmesinde kamu yararına ve dolayısıyla Anayasa’nın 2. maddesine aykırılık bulunmamaktadır.

II- Anayasa’nın 10. Maddesi Yönünden Anayasa’ya Aykırılık

Anayasa’nın “Kanun önünde eşitlik” başlıklı 10. maddesinde; herkesin, dil, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri nedenlerle ayırım gözetilmeden yasa önünde eşit olduğu, hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamayacağı, Devlet organları ile idare makamlarının bütün işlemlerinde yasa önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorunda oldukları belirtilmektedir.

Anayasa Mahkemesi’nce verilen birçok kararda açıklandığı gibi, aynı hukuksal durumlar aynı, farklı hukuksal durumlar aynı kurallara tabi tutulabilir. Bu durumda Anayasa’nın öngördüğü eşitlik ilkesi çiğnenmiş olmaz. Durumlardaki değişikliğin doğurduğu zorunluluklar, kamu yararı veya başka bir haklı nedene dayanılarak yasalara farklı uygulamalar getirilmesi olanaklıdır.

Anayasa Mahkemesi’nin süreklilik kazanan kararlarındaki gerekçelere göre, eşitliği bozduğu ileri sürülen kural, haklı bir nedene dayanmakta veya kamu yararını sağlamak amacıyla getirilmiş ise bu kuralın eşitlik ilkesini zedelediği söylenemez.

“3795 sayılı
“Bazı Lise,
Okul ve
Fakülte
Mezunlarına
Unvan
Verilmesi
Hakkında
Kanun”un 3.
maddesinin
(e) bendi,
Anayasa’nın 2.
maddesinde
yer alan
“hukuk
devleti”
ilkesiyle 10.
maddesindeki
“eşitlik”
ilkesine aykırı
olduğundan
iptaline karar
verilmesi
gerekeceği
kanısıyla
çoğunluk
görüşüne
karşıyız.

Kararlarda sözü edilen "haklı neden" veya "kamu yararı" kavramlarına öğretide açıklandığı gibi, a) Anlaşılabilir, b) Amaçla ilgili, c) Makul ve adil olması ölçütleri ile hukuksal biçim ve içerik kazandırılmak istenmiştir. Getirilen düzenleme herhangi bir biçimde birbirini tamamlayan, birbirini doğrulayan ve birbirini güçlendiren bu üç ölçütten birine uymuyorsa, eşitlik ilkesine aykırı bir yön vardır denilebilir. Çünkü, eşitliği bozduğu ileri sürülen kural haklı bir nedene dayanmamakta ya da kamu yararı amacıyla yürürlüğe konulmamış olmaktadır.

Teknik eğitim fakülteleri ile mühendislik fakültelerinin kuruluş amaçları, öğretim kurumlarına giriş puanları, fakültelerde izlenen öğretim programları kapsam ve içerik bakımından farklılıklar göstermektedir.

Eğitim fakültelerinin, ara insan gücü yetiştiren teknik liselere öğretmen sağlamak amacıyla kurulmuş yüksek öğretmen okullarının fakülteye dönüştürülmüş biçimi olmasına karşın, mühendislik fakülteleri doğrudan mühendis yetiştirmek amacıyla üniversite bünyesinde kurulmuştur.

Teknik eğitim fakültelerine alınacak öğrenciler için teknik lise mezunlarına büyük bir kontenjan ayrılmış olup, teknik eğitim fakültelerine giriş puanı da mühendislik fakültelerine giriş puanının çok altındadır. Örneğin 1992-1993 eğitim-öğretim yılında Gazi Üniversitesi İnşaat Mühendisliği bölümüne % 3 ile öğrenci alınırken, aynı Üniversitenin Teknik Eğitim Fakültesi'ne % 29 ile öğrenci kaydı yapılmıştır.

Elektrik, elektronik, bilgisayar, makina, matbaa, metal, mobilya, dekorasyon ve yapı öğretmenliği dallarında öğretim veren teknik eğitim fakültelerinin öğretim programları ile mühendislik fakültelerinin öğretim programlarında okutulan derslerin niteliği bakımından da farklılıklar bulunmaktadır.

Nitelik ve nicelik bakımından farklı eğitim almaları nedeniyle mühendislik fakültelerinden mezun olanlara "mühendis", teknik eğitim fakültelerinden mezun olanlara da "teknik öğretmen" unvanı verilmiştir. Teknik eğitim fakültelerindeki bu noksan eğitimin, en çok iki yarıyıl sürecek üstelik de teknik eğitim fakültelerince düzenlenecek "tamamlama programları" ile giderilmesi olanaklı değildir.

Nitekim, 1136 sayılı Avukatlık Yasası'nın Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunlarının fark sınavı vererek avukatlık mesleğine kabul edilmesi olanağını kaldıran 3/b maddesinin iptali isteğiyle açılan dava sonucu Anayasa Mahkemesi'nce verilen 21.1.1971 günlü ve E: 1969/37, K: 1971/8 sayılı kararda; Siyasal Bilgiler Fakültesi ile Hukuk Fakültelerinin kurulmasında güdülen amacın aynı olmadığı, Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunlarının noksan okudukları derslerden Hukuk Fakültesi'nde sınav vermeleri yoluyla iki fakülte arasındaki muadelet kurulmak istenmesinin bünyeye inmeyen ve daima düzeyde kalacak bir zorlama olmaktan ileri gidemeyeceği, böyle bir düzenlemenin fakültelerin kuruluş amaçlarından gelen yetişme farkını gideremeyeceği gerekçesine yer verilmiştir.

Mühendislik mesleğinin gereklerine uygun biçimde eğitim vermek üzere kurulmuş olan mühendislik fakülteleri ile, teknik liselere öğretmen yetiştirmek amacıyla kurulan teknik eğitim fakültelerinin kuruluş amaçlarının okutulan derslerin ve içeriklerinin birbiriyle eşdeğerde olmadığı açıktır. Bu nedenle, teknik eğitim fakültesi mezunlarının kimi derslerden üstelik de eğitim fakültelerinde en çok iki yarıyıl süreli "tamamlama programı"na tabi olarak mühendis unvanı almalarını sağlayan dava konusu Yasa hükmü, yukarıda sözü edilen Anayasa Mahkemesi kararında belirtildiği gibi, "bünyeye inmeyen, daima düzeyde kalacak bir zorlama olmaktan ileri gidemeyecek ve kuruluş amaçlarından kaynaklanan temeldeki yetişme farkını gideremeyecektir."

Eşit eğitim görmeyen kimselerin aynı unvanı almaları eşitlik ilkesiyle bağdaşmamaktadır. Başka bir anlatımla, fakültelere giriş ve eğitimlerindeki eşitsizliğe karşın teknik öğretmenlere de "mühendis" unvanı vermenin haklı bir nedeni yoktur. Bu düzenleme ile, eğitim fakültesi mezunlarına, mühendislik fakültelerinden mezun olanlara göre dolaylı biçimde imtiyaz tanınmış olmaktadır.

Sonuç

Açıklanan nedenlerle, 3795 sayılı "Bazı Lise, Okul ve Fakülte Mezunlarına Unvan Verilmesi Hakkında Kanun"un 3. maddesinin (e) bendi, Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan "hukuk devleti" ilkesiyle 10. maddesindeki "eşitlik" ilkesine aykırı olduğundan iptaline karar verilmesi gerektiği kanısıyla çoğunluk görüşüne karşıyız.